

N:o 46.

Af herr **A. A. W. Lund**, om *skrifvelse till Konungen angående ändring af 17 kap. 11 § handelsbalken.*

Förmånsrätt till gäldbunden egendom tillerkännes i 17 kap. 11 § handelsbalken dels sådana allmänna af Konungen stadfästade kassor, hvilka omhänderhafvas af "tjänstemän, som äro satte att deras inkomster uppbära", och dels "kyrkors, fattigkassors och socknemagasiners fordringar hos deras föreståndare". Den anförda paragrafen skiljer således emellan sådana allmänna kassor, som förestås af tjänstemän i kraft af dessas tjänst, och sådana, som omhänderhafvas af "föreståndare" på grund af uppdrag af de styrelser eller myndigheter, som äro för kassorna ansvariga.

Beträffande de af tjänstemän förvaltade kassorna torde lagens ordalydelse vara tydlig och uttömmande, så att den tillerkänner förmånsrätt åt alla kassor af detta slag.

Det samma kan ej sägas om de af "föreståndare" förvaltade kassorna, af hvilka blott kyrkors och socknemagasiners samt fattigkassor tillerkännas förmånsrätt, ehuru flera andra synas vara lika berättigade därtill, som de här uppräknade.

Så kan man t. ex. med skäl undra, hvarföre en församlings skolkassa icke skulle vara lika berättigad som dess kyrkokassa. Båda kassorna äro påbudna i samma kungl. förordning. De för båda ansvariga myndigheterna äfvensom båda kassornas revisorer tillsättas och väljas af kyrkostämman. Hvarföre skall då kyrkokassan hafva större förmånsrätt än skolkassan?

Ungefär samma ställning i detta afseende som skolkassan har kommunalkassan, där den, såsom väl alltid är förhållandet på landet, omhänderhafves af en föreståndare. Det lär ofta vara förhållandet, att kommunalnämnden, som är ansvarig för kommunalkassan, äfven förvaltar fattigkassan. I så fall kan samma myndighet åberopa förmånsrätt för den ena, men ej för den andra af de kassor, den förvaltar, ehuru båda synas vara lika berättigade.

I 5 kap. 52 § af lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet föreskrifves, att en vägkassa skall finnas, till hvilken ingår, utom öfriga dithörande afgifter, den vägskatt, hvarom i de närmast följande paragraferna stadgas. Äfven denna kassa synes vara lika berättigad till förmånsrätt som de förut anförda. Samma yrkande kan göras för de i lagen den 30 oktober 1891 omnämnda sjukkassorna.

Lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn torde på många håll förorsaka bildandet af en särskild kassa, som i sådant fall står under barnavårdsnämndens förvaltning, och för hvilken denna myndighet med fog kan göra anspråk på förmånsrätt.

Då de ofvan anförda kassorna alla hafva sitt stöd i lagar eller kungliga förordningar, synas de mig vara af samma natur, som de i 17 kap. 11 § handelsbalken uppräknade och lika berättigade som dessa till förmånsrätt för fordran i gäldbundet bo. De synas mig då äfven böra i lag uttryckligen tillerkännas denna rätt.

Jag vågar därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t tacktes taga i öfvervägande, om och i hvad mån den förmånsrätt till gäldbunden egendom, som i 17 kap. 11 § handelsbalken tillerkännes kyrkors, fattigkassors och socknemagasiners fordringar hos deras föreståndare, bör utsträckas till andra kassor, som äro likställda med de i nämnda paragraf uppräknade, samt därefter för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill en utredning i ämnet kan gifva anledning.

Stockholm den 27 januari 1903.

A. Axel W. Lund.